

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

شناسنامه جزوه آموزشی	
عنوان جزوه: آشنایی با قواعد اینکوترمز ۲۰۲۰	برگرفته از دوره های آموزشی اتاق بازرگانی اصفهان
تاریخ نشر: آبان ماه ۱۳۹۹	گردآوری: مرکز آموزش و توسعه سرمایه انسانی اتاق بازرگانی اصفهان
این جزوه صرفاً جنبه آموزشی دارد و از نظر حقوقی قابل استناد نمی باشد.	

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

فهرست مطالب:

۳	اینکوترمز چیست؟
۳	سه قلمرو جغرافیایی در تجارت
۳	هزینه های مربوط به جابجایی کالا در قلمروهای جغرافیایی
۳	کاهش خطرات و ریسک های تجاری با اینکوترمز
۴	خلاصه ای از فرآیند تجارت
۴	ترم های اینکوترمز را بشناسیم
۵	ویژگی های ترم EXW
۶	فرق ترم های EXW و FCA
۶	فرق ترم های FOB و FAS
۶	نکاتی پیرامون ترم CFR
۷	نکاتی پیرامون CIF
۸	نکاتی پیرامون قاعده CPT
۸	مقایسه قواعد C و D
۸	نکاتی پیرامون قواعد D
۹	توصیه هایی برای صادرکنندگان ایرانی

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

اینکوترمز چیست؟

اینکوترمز مشروح قواعد و استانداردهای بین المللی است که توسط اتاق بازرگانی بین المللی تدوین و وضع شده است. این قواعد در صورت نگارش در قرارداد برای فروشنده و خریدار تعهد آور محسوب می شوند و صرفاً در معاملات مربوط به خرید و فروش کالا و نه خدمات مورد استفاده هستند.

سه قلمرو جغرافیایی در تجارت

تجارت مشمول سه قلمرو جغرافیایی است. قلمرو اول در داخل مرزهای کشور خریدار، قلمرو دوم از مرز خریدار تا مرز فروشنده و قلمرو سوم از مرز فروشنده تا محل تحویل کالا می باشد.

هزینه های مربوط به جابجایی کالا در قلمروهای جغرافیایی

می توان هزینه های مشتمل بر تجارت را از محل خرید کالا تا محل نهایی تحویل به اقسام زیر طبقه بندی نمود:

۱: هزینه تولید و تدارک کالا که می تواند به تجمیع کالا توسط فروشنده در محل خاص مورد توافق اطلاق شود.

۲: هزینه بسته بندی کالا

۳: هزینه جابجایی کالا از محل فروش به مرز فروشنده

۴: در پایانه های گمرکی هزینه هایی موسوم به THC بر خریدار یا فروشنده بسته به نوع قرارداد تحمیل می شود که این هزینه ها در هر دو مرز با توجه به قوانین کشورها متغیر است.

۵: هزینه های ترخیص صادراتی، بیمه، صدور اسناد و تایید اسناد

۶: بعد از ورود کالا به مرز کشور مقصد علاوه بر هزینه های ترخیص، هزینه های دیگری موسوم به هزینه های حمل تا محل تحویل وجود دارند.

۷: هزینه تخلیه کالا در محل خریدار

۸: هزینه های مربوط به عملیات مالی و کارمزد مربوط به بانک ها.

کاهش خطرات و ریسک های تجاری با اینکوترمز

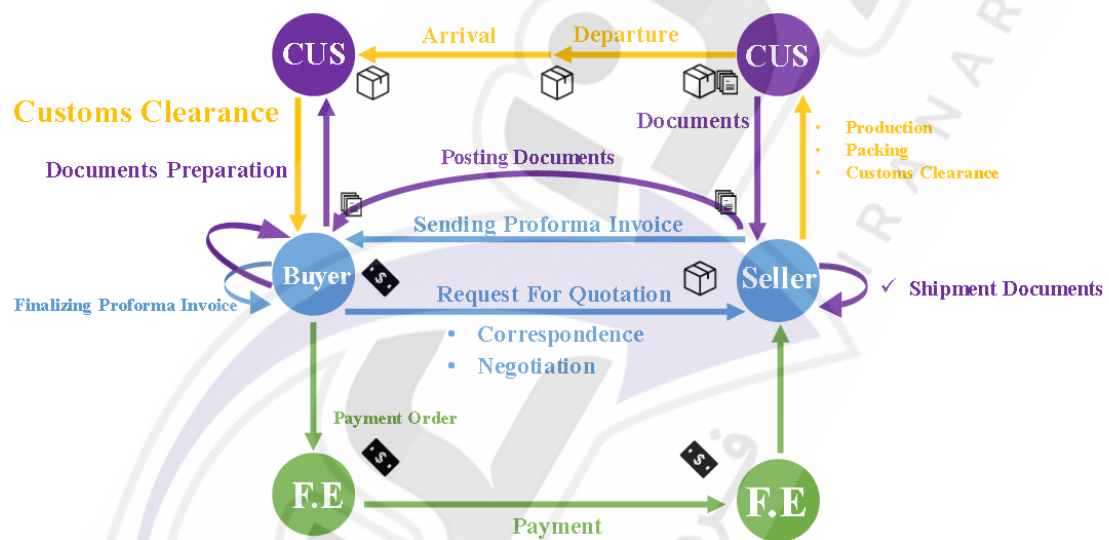
ارزش اینکوترمز در مشخص نمودن تعهدات مربوط به خریدار و فروشنده در یک قرارداد تجاری است. لذا اینکوترمز ۲۰۰۰ بر این مبنا طبقه بندی شد و اینکوترمز ۲۰۲۰ با حفظ تاکید بر تعهدات، انواع روش های حمل را در محوریت طبقه بندی قرار داد.

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

نکته: تعهدات مندرج در اینکوترمز صرفاً متوجه خریدار یا فروشنده است و شرکت های ترخیص کار، بیمه، بازرسی، بانک ها علی رغم استفاده از اینکوترمز در قراردادهایشان مسئولیتی را متوجه خود نمی کنند و مسئولیت های مربوط به اینکوترمز تنها متوجه خریدار و فروشنده است.

خلاصه ای از فرآیند تجارت

تجارت با سه مسیر مالی، اطلاعاتی، لجستیک کالا، انتقال اسناد محموله همراه است. مسیر های که در شکل زیر به خلاصه شده است:

رنگ آبی: جابجایی اطلاعات

رنگ سبز: جابجایی پول

رنگ زرد: مسیر کالا

رنگ بنفش: مسیر ارسال اسناد محموله

ترم های اینکوترمز را بشناسیم

ترم های مختلف بیانگر تعهدات فروشنده و خریدار در قبال یکدیگر است. بنابراین هر ترم نقطه بحرانی به خصوصی دارد که از آنجا تعهدات طرف مقابل نسبت به دیگری آغاز می شود.

در تصاویر بعدی نقاط بحرانی با علامت ○ نشان داده شده است.

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

ویژگی های ترم EXW

- ۱- تحویل کالا درب کارخانه به خریدار توسط فروشنده است (بدون وظیفه بارگیری)
  - ۲- تولید و بسته بندی و تحویل در محل توافقی بر عهده فروشنده است.
  - ۳- فروشنده برای بارگیری اولیه محصول مسئولیتی ندارد.
  - ۴- بارگیری، حمل داخلی و ترخیص صادراتی بر عهده خریدار است.
  - ۴- در بین ترم های اینکوترمز، در این ترم، حداقل تعهدات و مسئولیت ها بر عهده فروشنده می باشد.
  - ۵- مهم ترین چالش در این ترم قرارداد، عدم آشنایی خریدار با قوانین کشور فروشنده است.
- نکته: بهتر است که در این مدل قرار دادهای عبارت زیر نگارش شود:

EXW. ----Varamin, Tehran, Iran, Incoterms2020, cleared for export at the risks and expenses of The Seller

نکته: توجه داشته باشید عبارت مربوطه به منظور روشن شدن محل تحویل کالا، تاکید بر مسئولیت های فروشنده و استناد به اینکوترمز نسخه ۲۰۲۰ است.

EXW | Ex Works

EXW (insert named place of delivery) Incoterms® 2020

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

فرق ترم های FCA و EXW

برای درک بهتر ترم FCA تنها کافی است وظایف ترخیص و بارگیری را به وظایف فروشنده در ترم EXW اضافه کنید تا این ترم را بهتر درک نمایید.

نکته: در ترم FCA بارگیری و ترخیص توسط فروشنده صورت می گیرد و کالا به carrier خریدار تحویل داده میشود. بنابراین ریسک جابجایی به محل مورد توافق منتقل می شود.

فرق ترم های FOB و FAS

این دو ترم مختص حمل و نقل دریایی است با این تفاوت که در FOB تحویل روی شناور می باشد و در FAS تحویل کالا کنار شناور است. بنابراین اصلی ترین فرق این دو ترم در نحوه بارگیری است.

نکته: در FOB زمانی که کالا بر روی کف کشتی قرار می گیرد، ریسک به خریدار منتقل می شود.

نکته: از نظر ریسک تجاری...

ریسک ترم های CFR و CIF برای خریدار همانند ریسک FOB است.

و ریسک CIP و CPI همانند ریسک FCA است.

نکته: در قواعد C ریسک حمل بر عهده خریدار است.

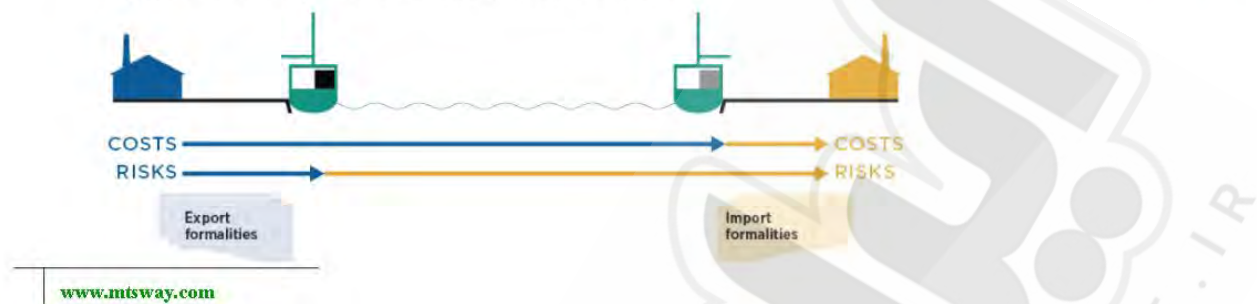
نکاتی پیرامون ترم CFR

این ترم مختص حمل و نقل دریایی است و هزینه های حمل تا محل تخلیه بر عهده فروشنده است. به عبارتی تا زمانی که کالا به روی کشتی (در محل مبدا) منقل نشده ریسکی خریدار را تهدید نمی کند. هرچند هزینه انتقال کالا به کشتی جهت بارگیری بر عهده خریدار می باشد. برای روشن شدن موضوع به تصویر بعدی توجه کنید.

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

CFR | Cost and Freight

CFR (insert named port of destination) Incoterms® 2020

سوال: اگر در مسیر حمل کالا از چین به ایران اتفاقی برای کشتی حامل کالا افتاد، هزینه مازاد بر عهده کیست؟

پاسخ: در قواعد C هزینه های متعارف برعهده فروشنده است. از طرفی پذیرش خطر بر عهده خریدار می باشد. لذا اگر کشتی اتفاقی افتاد، هزینه غیرمتعارف برعهده خریدار است که می تواند از شرکت بیمه مطالبه کند. نکته ۱: توجه داشته باشید که ریسک تخلیه کالا در کشور مقصد بر عهده خریدار است.

۲: این ترم صرفاً برای حمل و نقل دریایی است.

۳: قاعده C&F منسوخ شده است و به قاعده CFR تبدیل شده است.

۴: قاعده CNF هیچ گاه جزو قواعد رسمی اینکوترمز نبوده و صرفاً برخی کشورها مانند چین و تایوان از آن استفاده می کنند. لذا استفاده از آن وجهه ی بین المللی ندارد.

نکاتی پیرامون CIF

در این ترم بیمه کالا بر عهده فروشنده است اما ریسک های مربوطه بر عهده خریدار می باشد. به عبارت بهتر اگر کالا آسیب دید طرف بیمه خریدار است و نه فروشنده.

بیمه CIF= CFR+I

نکته: توجه داشته باشید در بیمه نامه باید ارزش کالا دقیق نوشته شود. ضمناً بیمه نامه باید ۱۱۰ درصد ارزش کالا را پوشش دهد.

نکته ۱: در بیمه سه طبقه بندی برای تعهدات بیمه گر داریم. (A و B و C) این تعهدات برای پوشش خطرات مسیر است.

۲: اگر در قرارداد نوشتید که کدام کلوز مدنظر خریدار بوده است. فروشنده مکلف به ارایه کلوز C است.

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

۳: بانک ها و گمرک ایران، بیمه های خارجی را قبول ندارند، از طرفی بیمه های ایرانی در خارج از کشور حضور ندارند. بنابراین به هیچ عنوان توصیه نمی شود که از CIF استفاده نمایید.

سوال: در قاعده CFR بیمه بر عهده خریدار است یا فروشنده؟

به جز CIF و CIP در بقیه قواعد به لحاظ حقوقی بیمه کردن وظیفه خریدار یا فروشنده نیست. اما خریدار یا فروشنده منطقی در حوزه جغرافیایی مربوطه، کالا را بیمه می کند. این کار برای کاهش ریسک های تجاری در حوزه فروشنده یا خریدار است.

نکته: در CIP کلوز بیمه حتما باید A باشد چراکه حمل هوایی است و با استناد به اینکوترمز بالاترین تعهدات بیمه گر ضروری است.

نکاتی پیرامون قاعده CPT

CPT شبیه CFR است با این تفاوت که برای همه روش های حمل کاربرد دارد. از طرفی هزینه ها و کرایه ها تا محل مقصد توافق شده توسط فروشنده پرداخت می شود اما ریسک از مبدا بر عهده خریدار است. این قاعده از نظر ریسک همانند FCA است

نکته: فروشنده تا محل توافق شده هزینه ها را پرداخت خواهد کرد که عموماً برای حمل و نقل های دریایی تا گمرکات مرزی می باشد و برای حمل و نقل زمینی تا محل خریدار است.

مقایسه قواعد D و C

در قواعد D بر خلاف قواعد C کلیه ریسک های تجاری بر عهده فروشنده است که برای صادرات و واردات به تجار ایرانی توصیه نمی شود.

نکاتی پیرامون قواعد D:

DAP

در این روش کالا به محل مورد توافق با پذیرش هزینه و ریسک های تجاری توسط فروشنده منتقل می شود. هرچند ترخیص وارداتی بر عهده خریدار می باشد. بنابراین بهتر است فروشنده ایرانی این قاعده را تا گمرک داخلی پیش بینی کرده و محل مورد توافق را در خاک فروشنده قرار ندهد. ضمناً در این قاعده تخلیه کالا بر عهده خریدار می باشد.

DPU

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

این قاعده کاملا مشابه قاعده DAP می باشد که تنها مرحله تخلیه توسط فروشنده را به آن اضافه کرده است. ضمنا ترخیص وارداتی بر عهده خریدار است.

نکته: توجه داشته باشید که هزینه دموراژ کشتی در مقصد بر عهده فروشنده می باشد لذا توصیه نمی شود که فروشنده ایرانی این تعهد را بپذیرد چراکه بعضا هزینه های پیش بینی نشده ای را به تاجر ایرانی تحمیل می کند.

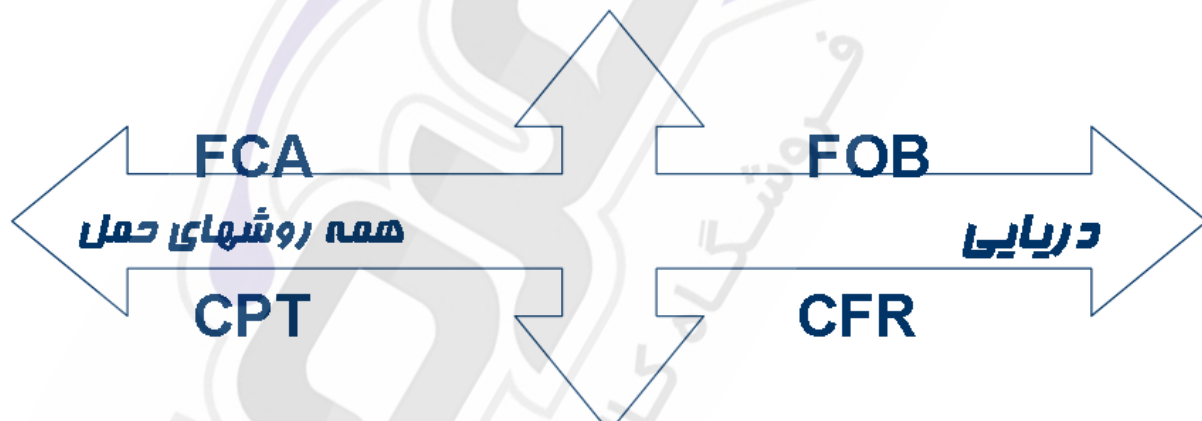
DDP

در این قاعده ترخیص وارداتی با فروشنده می باشد. لذا ورود به این قاعده برای شرکت های بزرگ و دارای دفاتر تجاری در کشورهای دیگر امکان پذیر است.

توصیه هایی به تاجر ایرانی بر اساس اینکوترمز ۲۰۲۰ و شرایط تجاری کشور

قواعد FCA ، CPT ، FOB و CFR برای تاجر ایرانی مناسب است اما برای انتخاب هر یک از آن ها باید به نکات زیر توجه نمود:

۱- FCA و CPT برای تمام روش های حمل کاربرد دارد ولی FOB و CFR ویژه حمل دریایی است.

۲- در مقام خریدار بین P و CFR بر اساس استعلام قیمت از شرکت های حمل (آنالیز هزینه) انتخاب می کنیم. به شرط آنکه حق پرچم (عوارض وزارت راه) را در قیمت تمام شده لحاظ نماییم.

۳- بعد از آنالیز هزینه، آنالیز زمان اولویت ما می باشد. چراکه زمان تحویل برای تجارت اهمیت دارد.

۴- بعد از آنالیز هزینه و زمان، می بایست کیفیت کشتی و نوع حمل ... را آنالیز نماییم.

توصیه هایی برای صادرکنندگان ایرانی

۱: برای صادرات، قیمت صادراتی را با در نظر داشتن نواسات ارزی بر اساس FOB قیمت دهید.

جزوه آموزشی آشنایی با اینکوترمز ۲۰۲۰

۲: برای واردات، FOB نسبت به CFR بهتر است چراکه انتخاب شرکت حمل با خریدار می باشد. بنابراین در صادرات به همان دلیل CFR برای صادرکننده ایرانی ارجح خواهد بود.

۳: برای بسته بندی به اینکوترمز اکتفا نکنید و جزئیات بسته بندی را قراردادتان مرقوم نمایید.

۴: هماهنگی و تقبل هزینه بازرسی با خریدار است مگر در سه حالت:

- قاعده DDP،
- توافق طرفین
- الزام قانونی کشور فروشنده

توصیه: اگر صادرکننده هستید توجه نمایید که عدم آرایه گواهی بازرسی توسط خریدار به منزله عدم اتمام فرآیند مالی و متضرر شدن فروشنده است، لذا توصیه می شود که صادرکننده با اضافه نمودن بندی به قرارداد، اجازه استفاده از خدمات بازرسی شرکت های مشابه را بدهد تا جلوی تبانی خریدار و شرکت بازرسی خریدار گرفته شود.

* اگر صادرکننده هستید و هنوز پول خود را دریافت نکرده اید، سعی کنید کنترل اسناد را از دست ندهید. لذا برنامه را به نام خود نگه دارید و دقت داشته باشید که می توانید کالا را به نام خودتان حمل کنید.

* در FOB و CFR با وجود اینکه ریسک با خریدار است اما باز هم توصیه می شود که بیمه را خودتان انجام دهید و اجازه ندهید که در صورت وقوع حادثه، خریدار شما را در مسیر داروی و مراجع حل اختلاف بیاندازد چراکه هزینه های وکیل و... به مراتب بالاتر از دریافت خسارت از شرکت بیمه است.

* در برخی کشورها کپی برنامه به نام خریدار موجب ترخیص کالا خواهد شد. موضوعی که می تواند صادرکننده را متضرر نماید. لذا مالکیت کالا را تا زمان تسویه حساب نزد خود نگه دارید.

نکته: اینکوترمز در رابطه با مالکیت صحبت نمی کند.

گردآوری: سید محمد حسین محمودی. کارشناس مرکز آموزش و توسعه سرمایه انسانی اتاق بازرگانی اصفهان